

M e s t s k á č a s t' B r a t i s l a v a - N o v é M e s t o

---

Materiál na rokovanie

Miestneho zastupiteľstva

dátum 16.11.2021

38469/10179/2021/ZP/PIFTA

NÁVRH

**na zápis bývalej čerpacej stanice Bratov Zikmundovcov na Račianskej ul. č. 34 (Kovošrot Palkov)
do Zoznamu pamäti hodnotí mestskej časti Bratislava-Nové Mesto**

Predkladateľ :

Ing. Ignác Olexík, PhD.

prednosta Miestneho úradu
mestskej časti Bratislava-Nové
Mesto

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodová správa
3. Evidenčný list pamäti hodnosti

Zodpovedný:

Ing. Anton Gábor

vedúci oddelenia ŽPaÚP

Spracovateľ:

Ing. arch. Tatiana Pifková
referent oddelenia ŽPaÚP

Na rokovanie prizvat:

Ing. Antona Gábora

vedúceho oddelenia ŽPaÚP

NÁVRH UZNESENIA

Miestne zastupiteľstvo schvaluje

Návrh na zápis bývalej čerpacej stanice na Račianskej ul. č. 34 (Kovošrot Palkov) do Zoznamu pamäti hodnosti mestskej časti Bratislava-Nové Mesto

a poveruje starostu mestskej časti Bratislava-Nové Mesto

zaslaním schváleného Návrhu na zápis bývalej čerpacej stanice na Račianskej ul. č. 34 (Kovošrot Palkov) do zoznamu pamäti hodností mestskej časti Bratislava-Nové Mesto Mestskému ústavu ochrany pamiatok v Bratislave a Magistrátu hlavného mesta SR Bratislava.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Podnet na zápis bývalej čerpacej stanice na Račianskej ul. č. 34 (Kovošrot Palkov) do zoznamu pamätihodností mestskej časti Bratislava-Nové Mesto

23. septembra 2020 predložili poslanci Branislav Filipovič, Libor Gašpierik a Tomáš Korček miestnemu zastupiteľstvu návrh na zápis bývalej čerpacej stanice Bratov Zikmundovcov na Račianskej ul. č. 34 (Kovošrot Palkov) do zoznamu pamätihodností mestskej časti Bratislava-Nové Mesto. Miestne zastupiteľstvo tento návrh schválilo a Uznesením 17/31.13 poverilo starostu, aby zápis tohto objektu do zoznamu pamätihodností mestskej časti Bratislava-Nové Mesto do najbližšieho riadneho zasadnutia zastupiteľstva zabezpečil.

Mestský ústav ochrany pamiatok – zoznam pamätihodností mestských častí

Zoznam pamätihodností mesta a mestských častí bol vytvorený ako nástroj na poznanie a zdokumentovanie hodnotných predmetov, pojmov a udalostí, ktoré sa viažu ku kultúrnemu životu a histórii mesta. Zoznam pamätihodností uložený na Mestskom ústave ochrany pamiatok (MÚOP) v Bratislave sa môže priebežne rozširovať o ďalšie podnety a tiež obohacovať o archívne materiály a historické pohľadnice.

Pojem pamätihodnosť je špecifický, nekryje sa s pojmom národná kultúrna pamiatka. Zjednodušene sa dá povedať, že národné kultúrne pamiatky majú význam celoslovenský a ich ochranu garantuje štát, zatiaľ čo pamätihodnosti majú spravidla lokálny význam a garantom ich ochrany je obec.

Výber do zoznamu pamätihodností mestskej časti si robí mestská časť sama (poslanci, starosta, aktivisti, komisia a pod) a MÚOP poskytuje iba poradenstvo (napr. s historickými okolnosťami vzniku objektu). Na schválenie zápisu objektu do zoznamu pamätihodností je potrebné uznesenie miestneho zastupiteľstva.

Popis objektu

Objekt bývalej čerpacej stanice z roku 1940 (niektoré pramene uvádzajú rok výstavby 1930) bola najstaršou zachovanou budovou čerpacej stanice pohonných hmôt na Slovensku. Budova od architekta Jana Slavíčka s unikátnym prestrešením obslužnej zóny predstavuje hodnotnú ukážku funkcionalistickej architektúry.

História siete čerpacích staníc Bratia Zikmundovci (Bratia Zikmundové) siaha do roku 1920, kedy si bratia Rudolf a Oldřich Zikmundovci založili spoločnosť so zameraním na obchod s olejom, petrolejom, benzínom a tukmi. Svoju prvú čerpaciu stanicu s logom BZ vybudovali v roku 1923 na Námestí republiky v Prahe. O šest rokov ich už prevádzkovali okolo tristo po celom Československu.

Bratislava bola pre spoločnosť strategicky dôležitá – stala tu rafineria Apollo, v blízkosti ktorej mali bratia sklady, z ktorých rozvážali železnicou pohonné hmoty po republike. Nepochybne preto postavili zakrátko čerpaciu stanicu na Račianskej ulici nedaleko dnešného železničného priecestia pri Výskumnom ústave zväračskom.

Po februárovom prevrate v roku 1948 bola spoločnosť Bratia Zikmundovci začlenená do národného podniku Rafinerie minerálnych olejov, z ktorého neskôr vznikol národný podnik Benzinol. Čerpacia stanica postupne stratila svoju funkciu, bola výrazne prestavaná a slúžila zberni druhotných surovín. Napriek tomu si zachovala pôvodné architektonické prvky (prestrešenie obslužnej zóny).

Na prelome októbra a novembra 2020 majiteľ pozemku pod bývalou čerpacou stanicou celý objekt bez búracieho povolenia odstránil.